

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO UNIVERSITETE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. balandžio 19 d. Nr. FA-P-31-16-13
Kaunas

Auditas atliktas, vykdant
3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-06-19 pavedimą Nr. P-31-16

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Lina Nalivaikienė (grupės vadovė)
Ramunė Simaškienė

Auditas pradėtas 2009-06-22
Auditas baigtas 2010-04-19

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Dėl specialiosios programos pajamų	6
2. Dėl išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimo	8
3. Dėl finansinių ataskaitų teisingumo	11
4. Dėl universiteto darbuotojų darbo apmokėjimo	12
5. Rekomendacijos	14
Priedai	15

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą, vadovaudamosi valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktorės Giedrės Švedienės ir 3-iojo audito departamento direktorės pavaduotojos Ritos Švedienės pavedimais² atliko vyriausioji valstybinė auditorė Lina Nalivaikienė (grupės vadovė) ir vyresnioji valstybinė auditorė Ramunė Simaškienė.

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu; audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiško ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituotas subjektas – Lietuvos žemės ūkio universitetas, adresas: Studentų g. 11, Akademijos mstl., 53067 Kauno r. Identifikavimo kodas – 111950962.

Audituojamu laikotarpiu universitetui vadovavo rektorius Romualdas Deltuvas, vyriausiąja buhalterė dirbo Aušra Malakauskienė.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-02-06 įsakymas Nr. V-30 „Dėl 2009 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

² Pavedimai: 2009-07-22 Nr. P-31-16-1 ir 2009-06-12 Nr. P-31-16.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama universiteto 2009 metų finansinė atskaitomybė:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Finansinio turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 7);
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8);
- Profesinių, aukštesniųjų, aukštųjų mokyklų darbuotojų etatų ir moksleivių bei studentų kontingento plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-3);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Universitetas 2009 metais vykdė tris programas: „Aukščiausiosios kvalifikacijos specialistų rengimas“, kodas 01.01, „Studentų rėmimas“, kodas 01.02 ir Specialiąją studijų ir mokslo plėtojimo programą, kodas 01.88.

Universitetui 2009 metams įstatymu³ buvo skirta 39 588,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ skirta 1 639,0 tūkst. Lt studijų krepšeliui numatytų asignavimų.

Šioms programoms įgyvendinti universitetas iš valstybės biudžeto 2009 metais gavo 45 753,9 tūkst. Lt, panaudojo 44 190,2 tūkst. Lt asignavimų: 01.01 programai gavo ir panaudojo 24 705,0 tūkst. Lt, 01.02 programai gavo ir panaudojo 4 492,0 tūkst. Lt ir 01.88 programai gavo 16 556,9 tūkst. Lt, o panaudojo 14 993,2 tūkst. Lt.

³ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 1, 3 priedėliai.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-10-14 nutarimas Nr.1293 „Dėl studijų krepšeliui 2009 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete numatytų asignavimų paskirstymo“.

Valstybinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁵.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

➤ 1 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 442,0 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.

➤ 1 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo likučių, tai yra 953,0 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamos ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų (įskaitant socialines išmokas, pinigus, gautinas ir mokėtinas sumas), prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų (įskaitant stipendijas), pajamų ir kompensuotų nuompinigių, ilgalaikio turto (įskaitant trumpalaikį turtą, atsargas, sąnaudas ir užbalansines sąskaitas) srityse atliktos vidutinės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitinę, stebėjimą.

Vykdam 2009 metų valstybinio audito programą, valstybės kontrolieriaus įsakymu⁶ nustatytos šios sisteminių tyrimų sritys:

- specialiųjų programų pajamos;
- darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms naudojamos lėšos, išskyrus išlaidas pagal 2.1 ir 2.7 ekonominės klasifikacijos kodus;

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-02-06 įsakymas Nr. V-30 „Dėl 2009 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

- išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas.

Šiose sisteminių tyrimų srityse buvo atliktos audito procedūros. Nustatyti neatitikimai specialiosios programos pajamų ir išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimo srityse (plačiau ataskaitos 1 ir 2 dalyse).

Vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu⁷, įvertintas valstybės biudžeto asignavimų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio 2010 metams planavimas teisėtumo požiūriu.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl specialiosios programos pajamų

Biudžeto sandaros įstatyme⁸ iki 2009 m. gruodžio 31 d. galiojo nuostata, kad biudžetinių įstaigų pajamos – biudžetinių įstaigų, atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose, gaunamos lėšos (išskyrus valstybės rinkliavą, žyminį mokestį ir pajamas už ilgalaikio materialiojo turto nuomą), naudojamos vadovaujantis įstatymais arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais šių įstaigų išlaidoms apmokėti ir kitiems įstaigos poreikiams. Nuo 2010 m. sausio 1 d. pajamos, gautos už trumpalaikio ir ilgalaikio turto nuomą, priskirtos biudžetinių įstaigų pajamoms ir naudojamos šių įstaigų išlaidoms apmokėti ir kitiems įstaigų poreikiams.

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių⁹ 22 punkte nustatyta, kad biudžetinių įstaigų pajamos, gautos atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, įmokamos į valstybės biudžetą, 23 punkte nurodyta, kad biudžetinių įstaigų pajamos (išskyrus valstybės rinkliavą, žyminį mokestį ir pajamas už ilgalaikio turto nuomą) naudojamos šių įstaigų išlaidoms dengti ir kitiems įstaigos poreikiams pagal atitinkamas specialiąsias programas.

Pagal minėtų taisyklių 26 punktą, Valstybinės mokslo ir studijų institucijos pajamas už teikiamas paslaugas įmoka į valstybės biudžetą ne rečiau kaip kartą per mėnesį ir kiekvieno ketvirčio paskutinę darbo dieną. Įmokėtos sumos parodomos Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymo¹⁰ nustatyta tvarka.

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-02-06 įsakymas Nr. V-30 „Dėl 2009 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 4 d.

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės.

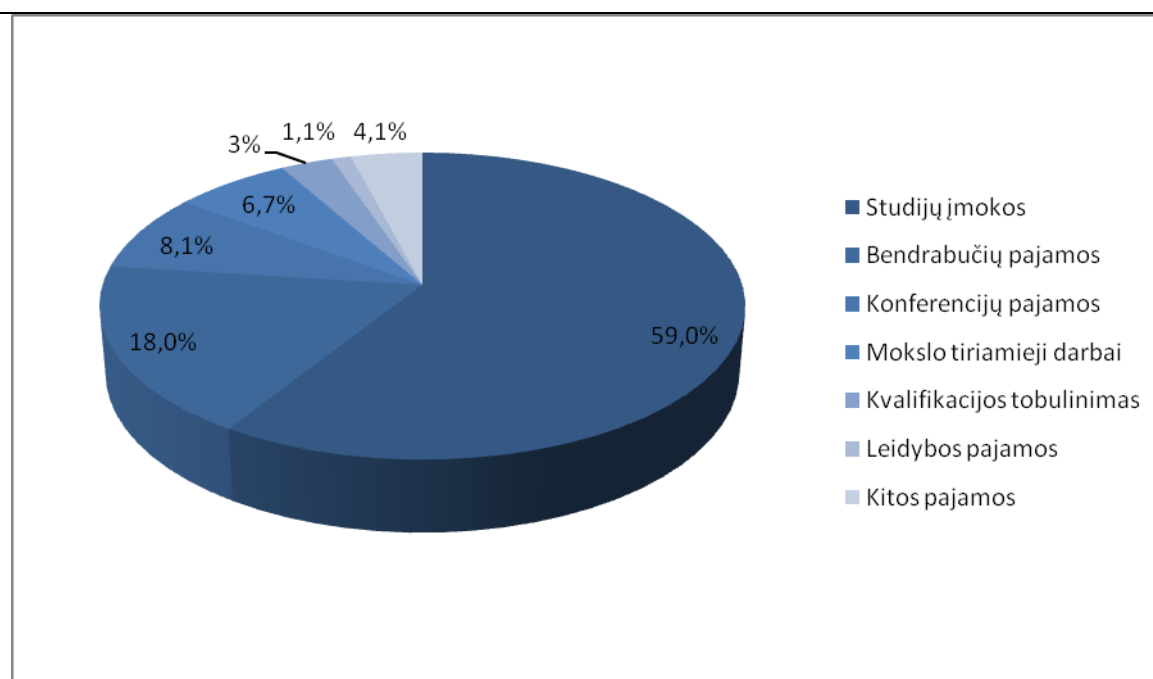
¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-06-07 įsakymas Nr. 164 „Dėl mokslo ir studijų institucijų pajamų už teikiamas paslaugas apskaitos valstybės biudžete tvarkos patvirtinimo“.

Universitetas, vykdydamas specialiąją programą, 2009 m. gavo 18 389,8 tūkst. Lt šių rūšių pajamų:

- studijų įmokų – 10 831,0 tūkst. Lt (59,0 proc.);
- už bendrabučius – 3 310,1 tūkst. Lt (18,0 proc.);
- už konferencijas ir parodas – 1 502,3 tūkst. Lt (8,1 proc.);
- už mokslo tiriamuosius darbus – 1 224,1 tūkst. Lt (6,7 proc.);
- už kvalifikacijos tobulinimą – 556,9 tūkst. Lt (3,0 proc.);
- leidybos pajamų – 210,4 tūkst. Lt (1,1 proc.);
- kitų įvairių pajamų (poilsio namų, valgyklos, bibliotekos ir knygyno, ūkiskaitinių padalinių, bandymų stoties, spausdinimo paslaugų ir kt.) – 755,0 tūkst. Lt (4,1 proc.).

1 pav. pateiktos universiteto specialiosios programos pajamų rūšių sudėtinės dalys.

1 pav. Universiteto specialiosios programos pajamų rūšių sudėtinės dalys 2009 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

2009 metais universiteto pajamų įmokų planas buvo 12 000,0 tūkst. Lt, faktiškai į valstybės biudžetą įmokėta 18 200,0 tūkst. Lt pajamų įmokų. Viršplaninės įmokos 2009 metais sudarė 6 200,0 tūkst. Lt (51,7 proc. daugiau negu planuota). Neįmokėtų pajamų likutis banko sąskaitoje 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 189,8 tūkst. Lt.

Atlikę audito procedūras sisteminėje tyrimų srityje nustatėme, kad universitetas nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių¹¹, nes apskaitoje neužregistravo 293,1 tūkst. Lt studentų išskolinimo už 2009 m. gruodžio mėn. bendrabučių komunalines paslaugas. Dėl šios

klaidos universiteto Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanso 38 eilutėje sąskaitos 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ ir 60 eilutėje sąskaitos 400 „Biudžetinių įstaigų pajamos“ likučiai nurodyti 293,1 tūkst. Lt mažesni.

Universitetas nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių nuostatomis, nes apskaitoje neužregistravo įvykusių ūkinių operacijų, dėl to Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ (aktyvas, 38 eil.) ir „Biudžetinių įstaigų pajamos“ (pasyvas, 60 eil.) likučiai 293,1 tūkst. Lt mažesni.

2. Dėl išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimo

Universitetas 2007 m. spalio 25 d. su UAB „Vėtrūna“ pasirašė statybos darbų rangos sutartį Nr. 262/2007, pagal kurią rangovas įsipareigojo atlikti universiteto sporto komplekso plėtos statybos darbų už 21 504,3 tūkst. Lt. Pagal šią sutartį nuo 2007 m. lapkričio mėn. iki 2009 m. gruodžio 31 d. atlikta sporto komplekso plėtos statybos darbų už 4 364,0 tūkst. Lt.

Atlikę audito procedūras sisteminėje tyrimų srityje nustatėme:

– Pagal tuo metu galiojusias Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas¹², pirkimo sutartyje turėjo būti įrašyta nuostata, kad pirkimo sutarties sąlygos sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, tačiau statybos darbų rangos sutartyje ši nuostata nebuvo įrašyta.

– 2007 m. lapkričio 30 d. prie statybos darbų rangos sutarties (2007-10-25) tarp universiteto ir UAB „Vėtrūna“ buvo pasirašytas papildomas susitarimas Nr. 1, kuriame numatytos dvi papildomos sąlygos (1. Užsakovas, atsižvelgdamas į statybos objekto finansavimą iš valstybės biudžeto, per 2007 metus rangovui sumokės 1 427 225 Lt; 2. Užsakovas raštu informuos rangovą apie statybos darbams skirtą finansavimą einamiesiems metams). Taip pat patikslintas statybos rangos sutarties priedo („Pasiūlymo priedas“) 4.2 punktas: šalys susitarė, kad rangovas pateiks Atlikimo užtikrinimo garantiją, t. y. 10 proc. nuo universiteto sporto komplekso plėtos statybos darbams skirto finansavimo einamiesiems metams (buvo 10 proc. – nuo sutarties kainos), ir kad Atlikimo užtikrinimo garantija, įvertinus kiekvienais metais skiriamą finansavimą, bus pateikiama kiekvienais metais po to, kai užsakovas raštu informuos rangovą ir nurodys einamiesiems metams skirto finansavimo sumą. Nustatyta, kad rangovas minėtą garantiją pateikė tik už 2007 metus, o universitetas 2008 ir 2009 metais raštu neinformavo rangovo apie skirto finansavimo sumą.

¹¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, 222 p.

¹² Viešųjų pirkimų įstatymas, 2005-12-22 Nr. X-471, 18 str. 6 d. 11 p.

– Universitetas, sudarydamas statybos darbų rangos sutartį, pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo¹³ nuostatas (sutartyje nustatyti kainą arba kainodaros taisykles pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką) ir Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintos metodikos¹⁴ nuostatas (kad kainodaros taisyklės turi atitikti tiek perkančiosios organizacijos, tiek tiekėjo interesus, kad perkančioji organizacija negali prisiimti per didelės rizikos dėl sutarties kainos), nes rangos sutarties sudedamosios dalies 13.8 punkte numatė galimybę tik rangovui perskaičiuoti statybos darbų kainą šių darbų kainos didėjimo atveju, o statybos darbų kainų perskaičiavimo dėl kainų mažėjimo nenustatė. Todėl tokios sutarties sąlygos labiau atitiko rangovo, o ne perkančiosios organizacijos interesus.

Atsižvelgdami į tai, kad pagal Statistikos departamento skelbiamus 2009 m. statybos kainų indeksus yra nustatytos statybos kainų mažėjimo tendencijos, ir į tai, kad statybos darbų sutartyje nenumatytas fiksuotos kainos perskaičiavimas, audito metu atlikome kiekvieno mėnesio (nuo 2009 m. vasario mėn. iki 2009 m. birželio mėn.) atliktų statybos darbų kainų perskaičiavimą, įvertindami statybos sąnaudų kainų pokytį nuo statybos darbų sutarties sudarymo datos. Statybos sąnaudų kainų pokyčiui įvertinti taikėme Statistikos departamento skelbiamus statybos sąnaudų kainų indeksus. Nustatėme, kad bendra 2009 metais atliktų statybos darbų kaina galėjo būti iki 30,8 tūkst. Lt mažesnė. Tačiau statybos darbų rangos sutartyje nenumatė fiksuotos kainos perskaičiavimo taisyklių, negalėjome nustatyti konkrečios sumos, kuria galėjo būti sumažinta darbų kaina.

Statybos darbų sutartyje nenumatė kainos perskaičiavimo pagal bendro kainų lygio kitimą galimybės, universitetas nepasiekė Viešųjų pirkimų įstatyme¹⁵ nustatyto pirkimo tikslo – vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti perkančiajai organizacijai reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, todėl 2009 m. 30,8 tūkst. Lt investicijų projektui įgyvendinti buvo panaudoti neekonomiškai. Taip universiteto rektorius pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo¹⁶ nuostatas, nes neužtikrino paskirtų asignavimų naudojimo ekonomiškumo.

– Universitetas pažeidė Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos nuostatas¹⁷, kad kainodaros taisyklės turi būti aiškios ir nedviprasmiškos, turi būti siekiama surašyti jas taip, kad atsiskaitymo su tiekėju metu nekiltų neaiškumų dėl suteiktų prekių, paslaugų ar įvykdytų darbų įkainojimo, nes statybos rangos sutartyje (sutarties sąmatose) nenustatė kainodaros taisyklių numatytam 10 proc. užsakovo rezervui nuo statybos montavimo darbų vertės nenumatytiems statybos darbams atlikti. Audito metu nustatėme, kad iš užsakovo

¹³ Viešųjų pirkimų įstatymas, 2005-12-22 Nr. X-471, 18 str. 6 d. 3 p.

¹⁴ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003-02-25 įsakymas Nr. IS-21 (su vėlesniais pakeitimais), 4.2 p.

¹⁵ Viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais), 3 str. 2 d.

¹⁶ LR biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 5 str. 1 d. 7 p.

¹⁷ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003-02-25 įsakymas Nr. IS-21 (su vėlesniais pakeitimais), Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodika, 4.1 p.

rezervo nenumatytiems statybos darbams apmokėti panaudota iš viso 147,1 tūkst. Lt. Kadangi statybos darbų rangos sutartyje nenumatytiems statybos darbams nebuvo nustatyta kainodara, negalėjome įsitikinti, ar racionaliai buvo panaudotos valstybės biudžeto lėšos nenumatytiems darbams už 147,1 tūkst. Lt įsigyti, kaip to reikalauja Viešųjų pirkimų įstatymas¹⁸.

– Sutartis dėl statinio projekto vykdymo priežiūros buvo sudaryta tik 2008 m. sausio 30 d., nors statybos darbų rangos sutartis pasirašyta 2007 m. spalio 25 d., statybos aikštelės perdavimo–priėmimo aktas pasirašytas 2007 m. lapkričio 5 d., leidimas statybai išduotas ir perduotas 2007 m. birželio 14 d. (Nr. NS-157). Todėl, 2007 m. lapkričio mėn. pradėjus vykdyti statybos darbus neturint pasirašytos statinio projekto vykdymo priežiūros sutarties, buvo pažeistas Statybos techninio reglamento¹⁹ 17 punktą, kuriame nurodyta, kad statytojas (užsakovas) ir statinio projektuotojas vadovaudamiesi teisės aktais sudaro ir pasirašo statinio projekto vykdymo priežiūros sutartį iki statinio statybos pradžios.

Universitetas pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo (jame nurodyta sutartyje nustatyti kainą arba kainodaros taisykles pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką) ir Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintos metodikos nuostatas, nes rangos sutarties sudedamosios dalies 13.8 punkte numatė galimybę tik rangovui perskaičiuoti statybos darbų kainą šių darbų kainos didėjimo atveju, o statybos darbų kainų perskaičiavimo dėl kainų mažėjimo nenustatė.

Universitetas, pažeisdamas Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos nuostatas, statybos rangos sutartyje (sutarties sąmatose) nenustatė kainodaros taisyklių numatytam 10 proc. užsakovo rezervui nuo statybos montavimo darbų vertės nenumatytiems statybos darbams atlikti. Kadangi statybos darbų rangos sutartyje nenumatytiems statybos darbams nebuvo nustatyta kainodara, negalėjome įsitikinti, ar racionaliai buvo panaudotos valstybės biudžeto lėšos nenumatytiems darbams už 147,1 tūkst. Lt įsigyti, kaip to reikalauja Viešųjų pirkimų įstatymas.

Statybos darbų sutartyje nenumatė kainos perskaičiavimo pagal bendro kainų lygio kitimą galimybės, universitetas nepasiekė Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyto pirkimo tikslo – vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti perkančiajai organizacijai reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, todėl 2009 m. 30,8 tūkst. Lt investicijų projektui įgyvendinti buvo panaudoti neekonomiškai. Taip universiteto rektorius pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas, nes neužtikrino paskirtų asignavimų naudojimo ekonomiškumo.

¹⁸ LR viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija), 3 str. 2 d.

¹⁹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002-04-15 įsakymu Nr. 179 patvirtintas Statybos techninis reglamentas STR 1.09.04:2002 „Statinio vykdymo priežiūra“, 17 p.

Universitetas pažeidė Statybos techninio reglamento 17 punktą, nes statybos darbus pradėjo vykdyti, neturėdamas pasirašytos statinio projekto vykdymo priežiūros sutarties.

3. Dėl finansinių ataskaitų teisingumo

Universitetas neužtikrino, kad struktūrinis padalinys Mokomasis ūkis apskaitą tvarkytų ir 2009 metų finansinę atskaitomybę sudarytų laikydamasis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių²⁰ ir Valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo, biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų sąmatų vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių²¹ reikalavimų, nes struktūrinis padalinys apskaitą tvarkė ir finansinę atskaitomybę sudarė pagal įmonių, turinčių juridinio asmens teises, tvarką. Į universiteto 2009 metų finansinę atskaitomybę, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai pateiktą nustatyta tvarka ir terminais, nebuvo įtraukti Mokomojo ūkio finansinės atskaitomybės duomenys. Todėl sudaryta ir pateikta universiteto 2009 metų finansinė atskaitomybė yra neteisinga.

Universiteto 2009 metų finansinė atskaitomybė parengta ir pateikta be struktūrinio padalinio Mokomojo ūkio finansinės atskaitomybės duomenų, nesilaikant teisės aktų, reglamentuojančių finansinės atskaitomybės sudarymą, reikalavimų.

Pažymėtina, kad universiteto rektorius 2010 m. kovo 26 d. raštu Nr. (05)-04-348 „Dėl rekomendacijų įgyvendinimo plano“ informavo, kad nuo 2010 m. sausio 1 d. Mokomojo ūkio apskaitos duomenys įtraukti į universiteto buhalterinę apskaitą.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą²² universiteto rektorius, kaip asignavimų valdytojas, yra atsakingas už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą, o pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės²³ įstaigos vyriausiasis buhalteris atsako už buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę ir išankstinę finansų kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

Audito metu atlikus audito procedūras nustatyta, kad universitete vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą,

²⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, 4 p.

²¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-12-29 įsakymu Nr. 1K-413 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo, biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų sąmatų vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklės.

²² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 7 str. 3 p.

²³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, 20 p., 20.3 p., 20.5–20.7 p.

veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos pagrindinės vidaus kontrolės procedūros, tačiau audito metu nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai apskaitant lėšas ir turtą bei sudarant finansinę atskaitomybę rodo, kad vidaus kontrolės sistema veikia nepatikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

4. Dėl universiteto darbuotojų darbo apmokėjimo

Universitete 2009 m. buvo patvirtintos 899 pareigybės: 20 – vadovaujančiųjų darbuotojų, 21 – mokslo darbuotojų, 336 – dėstytojų, 522 – kitų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis. 2009 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos pareigybės.

Universitetas 2009 metais vadovaujančiųjų darbuotojų, mokslo darbuotojų ir dėstytojų darbo užmokesčiui panaudojo 23 534,2 tūkst. Lt, iš jų:

➤ 17 921,0 tūkst. Lt 01.01 programos lėšos (76,1 proc. visų panaudotų lėšų), iš jų:

- tarnybinis atlyginimas – 17 412,9 tūkst. Lt;
- priedai ir priemokos – 508,1 tūkst. Lt;

➤ 4 628,9 tūkst. Lt 01.88 programos lėšos (19,7 proc. visų panaudotų lėšų), iš jų:

- tarnybinis atlyginimas – 1 689,3 tūkst. Lt;
- priedai ir priemokos – 1 826,3 tūkst. Lt;
- vienkartinės piniginės išmokos – 171,4 tūkst. Lt;
- autorinis atlyginimas – 941,9 tūkst. Lt;

➤ 984,3 tūkst. Lt kitos universiteto lėšos (4,2 proc. visų panaudotų lėšų), iš jų:

- tarnybinis atlyginimas – 102,6 tūkst. Lt;
- priedai ir priemokos – 203,3 tūkst. Lt;
- autorinis atlyginimas – 678,4 tūkst. Lt (vykdant tarptautinius projektus ir iš pavedimų lėšų).

Didžiausią universiteto vadovaujančiųjų darbuotojų, mokslo darbuotojų, dėstytojų ir kitų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčio dalį – 81,6 proc. sudarė tarnybinis atlyginimas, 10,8 proc. – priedai ir priemokos, 6,9 proc. – autorinis atlyginimas ir 0,7 proc. – vienkartinės piniginės išmokos.

Duomenys apie universiteto darbuotojams 2009 m. apskaičiuotą darbo užmokestį ir autorinį atlyginimą iš visų lėšų šaltinių pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Duomenys apie universiteto darbuotojams 2009 m. apskaičiuotą darbo užmokestį ir autorinį atlyginimą iš visų lėšų šaltinių (tūkst. Lt)

Darbuotojų kategorijos	Pareigybių skaičius	Užimtos pareigybės	Darbo užmokestis, iš viso	Iš to skaičiaus:			Autorinis atlyginimas	Vid. vieno darb. atlyg. per metus kartu su autoriniu atlyginimu	Vid. vieno darb. atlyg. per mėn. kartu su autoriniu atlyginimu
				tarnybinis atlyginimas	priedai ir priemokos	vienkartinės pinigines išmokos			
Vadovaujantieji darbuotojai*	20	20	1 046,6	942,5	104,1	-	-	52,3	4,4
Mokslo darbuotojai ir dėstytojai	357	357	11 870,1	10 383,7	1 412,0	74,4	1 497,8	37,4	3,1
Darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis	522	522	8 997,2	7 878,6	1 021,6	97,0	122,5	17,5	1,5
Iš viso	899	899	21 913,9	19 204,8	2 537,7	171,4	1 620,3	26,2	2,2

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Į universiteto vadovujančiųjų darbuotojų kategoriją įeina rektorius, prorektorius, kancleris, dekanai, prodekanai, institutų direktoriai, katedrų vedėjai ir kt.

Pažymėtina, kad vadovaujantiems darbuotojams 2009 m. nebuvo išmokėtos vienkartinės pinigines išmokos ir autorinis atlyginimas.

Pažymėtina, kad 2009 metais universiteto rektoriui, prorektoriui, universiteto akademinų padalinių vadovams ir jų pavaduotojams, einantiems universiteto dėstytojo pareigas, 2009 m. iš valstybės biudžeto ir kitų lėšų iš viso išmokėta 779,8 tūkst. Lt, iš jų:

- 499,7 tūkst. Lt 01.01 programos lėšos (64,1 proc. visų panaudotų lėšų), iš jų:
 - tarnybinis atlyginimas – 494,2 tūkst. Lt;
 - priedai ir priemokos – 5,5 tūkst. Lt;
- 220,2 tūkst. Lt 01.88 programos lėšos (28,2 proc. visų panaudotų lėšų), iš jų:
 - priedai ir priemokos – 58,9 tūkst. Lt;
 - vienkartinės pinigines išmokos – 4,0 tūkst. Lt;
 - autorinis atlyginimas – 157,3 tūkst. Lt;
- 59,9 tūkst. Lt kitos universiteto lėšos (7,7 proc. visų panaudotų lėšų), iš jų:
 - priedai ir priemokos – 12,0 tūkst. Lt;
 - autorinis atlyginimas – 47,9 tūkst. Lt (vykdant tarptautinius projektus ir iš pavedimų lėšų).

Universitete atrankos būdu patikrinus darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientus, nustatyta, kad vadovujančiųjų darbuotojų, dėstytojų ir mokslo darbuotojų koeficientai neviršijo

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁴ patvirtintame apraše nurodytų tarnybinių atlyginimų koeficientų, o kitų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybinių atlyginimų koeficientai nustatyti, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁵ patvirtintų tarnybinių atlyginimų koeficientų. 2009 metais universiteto rektoriui nustatytas mėnesinis darbo užmokestis (tarnybinis atlyginimas ir priedas) neviršijo universiteto mokslo darbuotojų praėjusių metų keturių vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių.

Atrankos būdu patikrinus universiteto vadovaujantiems darbuotojams, dėstytojams, mokslo darbuotojams ir kitiems darbuotojams, dirbantiems pagal sutartis, skirtus ir išmokėtus priedus, priemokas ir vienkartinės pinigines išmokas, neatitikimų nenustatyta.

5. Rekomendacijos

Universitetas dėl nustatytų neatitikimų, pastebėjimų ir teiktos rekomendacijos buvo informuotas 2009 m. rugsėjo 10 d. raštu Nr. S-(31-1.10.1)-1996 „Dėl rekomendacijų įgyvendinimo“. Pažymėtina, kad universitetas neatitikimus ištaisė, o pateiktą rekomendaciją įgyvendino.

Atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus, universitetui rekomenduojame:

– ištaisyti nustatytus neatitikimus, išanalizuoti likučius pagal kiekvieną sąskaitą, įvertinti, pripažinti juos ir naujojo plano registravimo sąskaitose užregistruoti patikslintus pradinius likučius (ataskaitos 1 dalis);

– sustiprinti viešųjų pirkimų vidaus kontrolės procedūras ir Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka inicijuoti 2007 m. spalio 25 d. statybos darbų rangos sutarties Nr. 262/2007 pakeitimus, kuriuos priėmus būtų pašalintos sutarčių nuostatos, prieštaraujančios Viešųjų pirkimų įstatymui (ataskaitos 2 dalis).

Neįgyvendintų rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 1 priedą).

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus vedėja

Aldona Dragašienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Lina Nalivaikienė

²⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-04-04 nutarimu Nr. 337 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Mokslo ir studijų institucijų vadovų, jų pavaduotojų, akademinė padalinių vadovų, jų pavaduotojų, mokslinių sekretorių, mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo sąlygų aprašas, 14.1–14.4 p.

²⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos žemės ūkio universitete
atlikto finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“ priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Ištaisyti nustatytus neatitikimus, išanalizuoti likučius pagal kiekvieną sąskaitą, įvertinti, pripažinti juos ir naujojo plano registravimo sąskaitose užregistruoti patikslintus pradinius likučius (ataskaitos 1 dalis).	Lietuvos žemės ūkio universitetas	Vyriausioji buhalterė A.Malakauskienė įpareigota ištaisyti neatitikimus	2010 m. birželio 01d.
2.	Sustiprinti viešųjų pirkimų vidaus kontrolės procedūras ir Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka inicijuoti 2007 m. spalio 25 d. statybos darbų rangos sutarties Nr. 262/2007 pakeitimus, kuriuos priėmus būtų pašalintos sutarčių nuostatos, prieštaraujančios Viešųjų pirkimų įstatymui (ataskaitos 2 dalis).	Lietuvos žemės ūkio universitetas	Rektoriaus pavaduotojas ūkiui J.J. Jasinskas įpareigotas inicijuoti sutarties pakeitimus	2010 m. rugpjūčio 01 d.
Vyriausioji buhalterė		Aušra Malakauskienė		
Tel. 8-37-752 238				